

Kysymyksiä ja vastauksia työtaisteluista

Tuleeko lakkoon osallistumisesta ilmoittaa esimiehelle?

Ei tarvitse. Lakkoon osallistumiseen on työntekijällä laillinen oikeus. Työriitojen sovittelusta annetussa laissa (1962/420, 7 § mukaan) edellytetään, että työnseisauksesta tai sen laajentamisesta tulee kirjallisesti ilmoittaa viimeistään kahta viikkoa ennen valtakunnansovittelijan toimistoon sekä vastapuolelle. Tämän ilmoituksen toimittaa liitto. Työntekijöiden ei tarvitse enää ilmoittaa lakosta työnantajalle.

Pitääkö liittoon ilmoittaa osallistuvansa lakkoon?

Lähtökohta on, että kaikki JHL:n jäsenet valitussa kohteessa osallistuvat lakkoon. Lisätietoja voit kysyä yhdistyksesi luottamusmieheltä

Miten saan lakkoavustusta ja paljonko se on?

Lakkokorvaus maksetaan vain liittoon kuuluville työntekijöille. Jäsenmaksut pitää olla maksettu, jotta lakkokorvaus voidaan maksaa. Maksamisen edellytys on, että olet lakossa kulloinkin ilmoitetulla tavalla. Liiton hallitus määrittelee lakkoavustuksen summan.

Saanko palkkaa lakon aikana?

Lakon ajalta ei makseta palkkaa. Erääntyneet työsuhteesta johtuvat palkka- yms. saatavat maksetaan kuitenkin lakon aikana normaaleina palkanmaksupäivinä. Työntekijällä ei ole lakkopäiviltä oikeutta myöskään työnantajan kustantamiin luontaiseluihin kuten lounaisseteleihin.

Voiko työnantaja purkaa työsuhteeni työtaistelun aikana?

Työntekijän osallistuminen lailliseen työtaisteluun ei oikeuta työnantajaa purkamaan tai irtisanomaan työsuhdetta eikä päättämään koeajalla olevan tai määräaikaisen työsuhdetta. Työnantaja ei saa syrjiä lakkoon osallistuvaa työntekijää esim. kun päätetään työtunneista, työajoista, palkankorotuksista ym. asioista (Rikoslaki 47 luku, 3 §).

Työnantaja uhkailee tuntien vähenemisellä, jos menen lakkoon. Mitä pitäisi tehdä?

Lakko on laillinen ja siihen on jokaisella laillinen oikeus osallistua. Rikoslaki kieltää työnsyrjinnän eli lakkoon osallistumisen vuoksi ei saa asettaa työntekijöitä eriarvoiseen asemaan. Ota yhteyttä omaan luottamusmieheen, mikäli työnantajasi uhkailee sinua.

Jokainen uhkaus otetaan vakavasti ja selvitetään. Älä jää asian kanssa yksin. JHL:n hallituksella on myös valtuudet päättää saarrosta tai boikotista sellaista yritystä kohtaan, joka värvää tilapäistä/ulkopuolista työvoimaa lakon ajaksi, painostaa työntekijöitä tulemaan lakon aikana töihin, muuttaa ennalta ilmoitettuja työvuoroja lakon vuoksi, uhkaa asettaa työntekijät eriarvoiseen asemaan sen mukaan osallistuuko lakkoon vai ei.

Miten lakko vaikuttaa vuosilomaani?

Lakon alkaminen ei keskeytä jo aloitettua vuosilomaa. Työnantajan on maksettava lomapalkka ja lomarahana normaalisti ennen loman alkamista. Jos lakko alkaa ennen sovittua vuosilomaa, on työntekijä lakossa ja loma siirtyy. Jos lakko ja ennalta ilmoitettu loma alkavat samana päivänä, työntekijä on vuosilomalla, sillä vuosiloma alkaa kello 00.00 ja lakko vasta tämän jälkeen (eli silloin kun työvuoro alkaisi).

Lomaa ei voida määrittää alkavaksi lakon aikana.

Mikä on lakkotoimikunta?

Päivitetty 18.10.2017

Aluelakkotoimikunta hoitaa tietyn alueen lakkoon liittyviä tehtäviä. Tällaisia tehtäviä ovat mm. pitää yhteyttä lakossa olevien toimipaikkojen luottamusmiehiin ja yhdyshenkilöihin.

Mitä lakkovahti tekee?

Lakkovahdit hoitavat järjestystä lakossa olevan työpaikan edessä, jakavat lakkotiedotteita, ilmoittavat työpaikalle tuleville lakosta, seuraavat työnantajien toimenpiteitä sekä raportoivat lakkotoimikunnalle kuluttajien kommentteista ja mielialoista sekä mahdollista rikkureista ym.

Lakkovahdeilla ei ole oikeutta estää voimakeinoin kenenkään pääsyä työpaikalle tai kokoontua luvatta työpaikan sisällä.

Voinko minä ryhtyä lakkovahdiksi? Miten?

Kyllä voit ja se onkin suotavaa. Lakkovahdina voit olla passissa myös sellaisen lakossa olevan toimipisteen ulkopuolella, jossa et itse ole työssä. Lakkovahdiksi voi ilmoittautua oman aluetoimiston sähköpostiosoitteeseen. Vahtivuorot järjestetään etukäteen ja vuorojen pituudet sovitaan työpaikan työaikojen ja olosuhteiden mukaan. Lakkovahdeilla on aina mukanaan JHL:n tunnus.

Jos olen sairastunut ennen lakon alkua?

Jos sairastut ennen lakon alkamista, sinulle on maksettava sairausajan palkkaa myös lakon ajalta. Toimita työnantajalle välittömästi lääkärintodistukset ja tieto tervehtymisestäsi, vaikka liitytkin lakkoon sairausajan päättyessä. Jos taas työntekijä sairastuu ryhdyttyään lakkoon, hänelle ei oikeuskäytännön mukaan tarvitse maksaa sairausajan palkkaa lakkopäiviltä. Sen sijaan hänellä on oikeus sairausvakuutuksen päivärahaan.

Vaikuttaako lakko työttömyysturvaan?

Kun työttömyys on alkanut ennen lakkoa, lakko ei vaikuta työttömyyspäivärahan maksamiseen. Lakko ei myöskään vaikuta työttömyyspäivärahan maksamiseen lomautustilanteessa, jos lomautusilmoitus on annettu ennen lakkovaroitusta ja lomautus alkaa ennen lakon alkamista.

Voinko osallistua lakon aikana koulutukseen?

Mikäli kyseessä on työpaikan ulkopuolella tapahtuva koulutus, voit siihen osallistua.

Miten töihin paluu tapahtuu?

Jos lakko on lyhytaikainen, noudatetaan lakon päättymisen jälkeen töihin palattaessa ennalta laadittua työtuntiluettelo, muutoin toimitaan lopettamissopimuksen mukaan. Lakon lopettamissopimuksella sovitaan toimet ja ehdot, joilla lakko lopetetaan.

Olen muun SAK:laisen liiton jäsen, kaikki muut ovat JHL:n jäseniä, osallistun lakkoon? Saanko lakkoavustuksen?

Selkeintä on kuulua oman toimialan liittoon, tässä tapauksessa JHL:ään. Tämä tulisi huomioida jo ennen työtaistelua. Pääperiaate on kuitenkin se, että SAK:laisten liittojen jäsenet saavat vastaavan avustuksen kuin JHL:n jäsenet.
